

کتاب شب امتحان **اقتصاد** از ۴ قسمت اصلی تشکیل شده که به صورت زیر است:

۱- آزمون‌های نوبت اول: آزمون‌های شماره ۱ تا ۴ این کتاب مربوط به مباحث نوبت اول است که خودش به دو قسمت تقسیم می‌شود:

الف) آزمون‌های طبقه‌بندی‌شده: آزمون‌های شماره ۱ و ۲ را درس به درس طبقه‌بندی کرده‌ایم، بنابراین شما به راحتی می‌توانید پس از خواندن هر درس از درس‌نامه، تعدادی سؤال را بررسی کنید. حواستان باشد این آزمون‌ها هم، ۲۰ نمره‌ای و مثل یک آزمون کامل هستند. برای این آزمون‌ها در کنار برخی سؤالات نکات مشاوره‌ای نوشتیم. این نکات به شما در درس خواندن قبل از امتحان و پاسخگویی به آزمون در زمان امتحان کمک می‌کنند.

ب) آزمون‌های طبقه‌بندی‌نشده: آزمون شماره ۳ و ۴ را طبقه‌بندی نکرده‌ایم تا دو آزمون نوبت اول را مشابه آزمونی که معلمان از شما خواهد گرفت، ببینید.

۲- آزمون‌های نوبت دوم: آزمون‌های شماره ۵ تا ۱۲ از کل کتاب و مطابق امتحان نهایی طرح شده‌اند. این قسمت هم، خودش به ۲ بخش تقسیم می‌شود:

الف) آزمون‌های طبقه‌بندی‌شده: آزمون‌های شماره ۵ تا ۸ را که برای نوبت دوم طرح شده‌اند هم طبقه‌بندی کرده‌ایم. با این کار باز هم می‌توانید پس از خواندن هر درس تعدادی سؤال مرتبط را پاسخ دهید. هر کدام از این آزمون‌ها هم، ۲۰ نمره دارند. در واقع در این بخش، شما ۴ آزمون کامل را می‌بینید. این آزمون‌ها هم نکات مشاوره‌ای دارند.

(ب) **آزمون‌های طبقه‌بندی‌نشده:** آزمون‌های شماره ۹ تا ۱۲ را طبقه‌بندی نکرده‌ایم؛ پس، در این بخش با ۴ آزمون نوبت دوم، مواجه خواهید شد. این آزمون‌ها شامل امتحان نهایی خرداد ۱۴۰۳، شبیه‌ساز امتحان نهایی خرداد ۱۴۰۳ و دو آزمون چالشی‌تر با عنوان «بیست پلاس» است.

۳- پاسخ‌نامه تشریحی آزمون‌ها: در پاسخ تشریحی آزمون‌ها تمام آن‌چه را که شما باید در امتحان بنویسید تا نمره کامل کسب کنید، برایتان

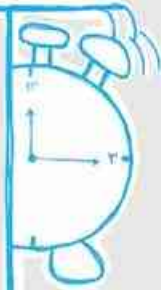
نوشته‌ایم. پاسخ‌ها مطابق با فرمت پاسخ‌برگ مورد تأیید آموزش و پرورش دارای ریزبارم و شماره درس می‌باشند.

۴- درس‌نامهٔ کامل شب امتحانی: در این قسمت تمام آنچه را که شما برای گرفتن نمرهٔ عالی در امتحان اقتصاد نیاز دارید، تنها در ۱۳ صفحه

آورده‌ایم، بخوانید و لذتش را ببرید!

بارمبندی درس اقتصاد

نوبت دوم (دی و شهر یور)		نوبت دوم (خرداد)		نوبت اول		دروس
متن	فعالیت	متن	فعالیت	متن	فعالیت	
۰/۵	۰/۵	۰/۵	۲	۰/۵	۱	درس ۱
۰	۱			۰/۵	۲/۵	درس ۲
۰	۱			۰/۵	۲/۵	درس ۳
۰	۱			۰/۵	۱	درس ۴
۰/۵	۱/۵	۰/۵	۲	۱	۳	درس ۵
۰/۵	۱/۵			۰/۵	۳	درس ۶
۰/۵	۱/۵			۰/۵	۳	درس ۷
۰/۵	۱	۰/۵	۱/۵	-	-	درس ۸
۰/۵	۱/۵	۰/۵	۲/۵	-	-	درس ۹
۰	۰/۵	۰/۵	۰/۵	-	-	درس ۱۰
۰/۵	۱/۵	۰/۵	۳	-	-	درس ۱۱
۰	۰/۵	۰/۵	۰/۵	-	-	درس ۱۲
۰	۱	۰	۱/۵	-	-	درس ۱۳
۰/۵	۲	۰/۵	۲/۵	-	-	درس ۱۴
۴	۱۶	۴	۱۶	۴	۱۶	جمع
۲۰		۲۰		۲۰		

فہرست

صفحة صفحة

نوبت آزمون پاسخنامه

آزمون شماره ۱	آزمون شماره ۱	۳۵	۳	اول	(طبقه‌بندی شده)
آزمون شماره ۲	آزمون شماره ۲	۳۵	۶	اول	(طبقه‌بندی شده)
آزمون شماره ۳	آزمون شماره ۳	۳۶	۹	اول	(طبقه‌بندی نشده)
آزمون شماره ۴	آزمون شماره ۴	۳۷	۱۱	اول	(طبقه‌بندی نشده)
آزمون شماره ۵	آزمون شماره ۵	۳۷	۱۳	دوم	(طبقه‌بندی شده)
آزمون شماره ۶	آزمون شماره ۶	۳۸	۱۶	دوم	(طبقه‌بندی شده)
آزمون شماره ۷	آزمون شماره ۷	۳۹	۱۹	دوم	(طبقه‌بندی شده)
آزمون شماره ۸	آزمون شماره ۸	۴۰	۲۲	دوم	(طبقه‌بندی شده)
آزمون شماره ۹	آزمون شماره ۹	۴۰	۲۴	دوم	(طبقه‌بندی نشده)
آزمون شماره ۱۰	آزمون شماره ۱۰	۴۱	۲۷	دوم	(طبقه‌بندی نشده)
آزمون شماره ۱۱	آزمون شماره ۱۱	۴۲	۲۹	دوم	(طبقه‌بندی نشده)
آزمون شماره ۱۲	آزمون شماره ۱۲	۴۳	۳۲	دوم	(طبقه‌بندی نشده)

۴۵

درس‌نامهٔ توپ برای شب امتحان

آزمون ۱	تاریخ آزمون: دی‌ماه مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	رشته: ادبیات و علوم انسانی پایه دهم	اقتصاد نوبت اول	خوبه
-------------------------------	---	---	---------------------------------------	-----------------

درس اول

ردیف

عبارت زیر به ویژگی کارآفرینان موفق اشاره دارد.

«از زمانی که بیماری کرونا همه‌گیر شد، متوجه شدم که دیگر نمی‌توانم به صورت حضوری فروش زیادی داشته باشم؛ بنابراین با الگوبرداری از همکارانم که در فروش اینترنتی موفق بودند، من نیز سایت فروش خودم را راه‌اندازی کردم.»

«هزینه‌های تولید» به چه معناست؟ با مثال توضیح دهید.

درس دوم

جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.

یک مؤسسه غیرانتفاعی نهادی است که برای انجام مأموریتی یعنی با هدف شکل گرفته است.

دو مورد از مزایا و دو مورد از معایب کسب و کار شخصی را نام ببرید.

«سازمان تولید» بیانگر چه مفهومی است؟

درس سوم

جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب پر کنید.

به دلیل همیشه باید بین گزینه‌های انتخاب، بده - بستان کرد.

هر کدام از نمونه‌های تصمیم‌گیری اشتباه در ستون A را به تفسیر مناسب آن در ستون B وصل کنید.

B	A
(۱) چسبیدن به وضعیت فعلی	الف) سرمایه‌گذاری در زمینه‌های پرخطر، بدون آمادگی لازم
(۲) اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن	ب) زیر بار سنگین بدهی رفتن برای تأمین هزینه‌های مصرف فعلی
(۳) بی‌صبری زیاد	

اصول و قوانین انتخاب درست را نام ببرید.

جدول زیر را کامل کنید.

وضعیت	اشتباهات رایج در تصمیم‌گیری
الف) علی به شدت در فضای برنامه‌نویسی تبحر دارد، ولی بعد از اتمام دانشگاه شغل خانوادگی خود یعنی تولیدی لباس را ادامه می‌دهد و نمی‌تواند در آن موفق شود.	
ب) مهسا به علت علاقه زیاد به مهاجرت در کلاس زبان آلمانی ثبت‌نام می‌کند، اما با گذشت ۴ جلسه متوجه می‌شود هیچ پیشرفتی در این زبان ندارد ولی به علت پرداخت شهریه کامل ترم تصمیم می‌گیرد کلاس را تا انتهای ترم ادامه دهد.	

درس چهارم

نقاطی که خارج از منحنی مرز امکانات تولید قرار دارد، به چه معناست؟

با توجه به نمودار مرز امکانات تولید روبه‌رو هزینه فرصت حرکت از نقطه «الف» به «ب» کدام است؟ توضیح دهید.

درس پنجم

۱۲ صحیح یا غلط بودن عبارت زیر را مشخص کنید.

در بازار کالاها و خدمات، خانوارها فروشنده و بنگاه‌ها خریدار هستند.

۱۳ جاهای خالی زیر را با کلمات مناسب پر کنید.

الف) با افزایش قیمت، مقدار تقاضا می‌یابد و قیمت و تقاضا با هم رابطه دارند.

ب) تقاضا برای یک کالای معمولی، به صورت با درآمد ارتباط دارد.

۱۴ با توجه به نمودار جریان چرخشی مبادلات، جاهای خالی را پر کنید.

۱۵ منظور از «کالاهای مکمل» چیست؟ (با مثال)
کالاهای مکمل به دو نوع معمولی و مکمل تقسیم می‌شوند. کالاهای مکمل چه ویژگی‌ای داشتند ...

۱۶ با توجه به اطلاعات ارائه‌شده، به سؤالات زیر پاسخ دهید:

الف) قیمت و مقدار تعادلی کدام است؟

ب) در کدام ردیف‌ها با مازاد تقاضا روبه‌رو هستیم؟

ردیف	قیمت	مقدار عرضه	مقدار تقاضا
۱	۵۰۰	۱۰	۲۶
۲	۱۰۰۰	۱۲	۲۱
۳	۱۵۰۰	۱۴	۱۸
۴	۲۰۰۰	۱۶	۱۶
۵	۲۵۰۰	۱۸	۱۲
۶	۳۰۰۰	۲۰	۱۰

درس ششم

۱۷ صحیح یا غلط بودن عبارت‌های زیر را مشخص کنید.

الف) مهم‌ترین نوع مالیات، مالیات بر دارایی است.

ب) اولین و مهم‌ترین هدف مالیات، افزایش درآمد دولت است.

۱۸ تفاوت مالیات مستقیم و غیرمستقیم چیست؟

۱۹ سه مورد از تلاش‌های دولت برای تضمین وجود اطلاعات و آگاهی‌های لازم برای مبادله افراد با یکدیگر را ذکر کنید.

۲۰ موارد زیر مربوط به کدام نوع از انواع مالیات مستقیم یا غیرمستقیم می‌شود؟

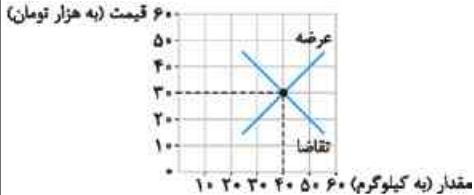
الف) مالیات بر ارزش افزوده (.....)

ب) مالیات بر دارایی (.....)

آزمون ۱	اقتصاد	رشته: ادبیات و علوم انسانی	تاریخ آزمون: دی ماه
	نوبت اول	پایه دهم	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه

درس هفتم		
۰/۲۵	۲۱	گزینه صحیح را انتخاب کنید. در علم اقتصاد، عبارت «مقرون به صرفه بودن» به کدام مفهوم اقتصادی اشاره دارد؟ (۱) مزیت اقتصادی (۲) کارا بودن اقتصاد (۳) رعایت اصل هزینه فرصت (۴) دستیابی به پیشرفت
۲	۲۲	در چه صورت یک کشور می تواند به وضعیت استقلال و استحکام اقتصادی نزدیک شود؟ (چهار مورد)
۰/۵	۲۳	چرا دولت ها بر واردات برخی کالاها تعرفه وضع می کنند؟
۰/۷۵	۲۴	قرارداد «گات» با چه هدفی و بین چند کشور منعقد شد؟
۲۰		موفق باشید جمع نمرات

۹ آزمون		اقتصاد	رشته: ادبیات و علوم انسانی	تاریخ آزمون: خرداد ۱۴۰۳	خوبی												
ردیف		نوبت دوم	پایه دهم	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه													
۱	صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را مشخص نمایید. (الف) هزینه‌های هدررفته در انتخاب و تصمیم‌گیری‌های اقتصادی تأثیر دارد. (ب) اگر هزینه‌ها از درآمدهای تولید کم‌تر باشد، کسب و کار دچار زیان می‌شود. (ج) بیکاری ساختاری ناشی از عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود است. (د) کالا و خدماتی که توسط افراد زیادی هم‌زمان استفاده می‌شود، کالای عمومی گفته می‌شود.	۱			۱												
۲	گزینه صحیح را در سؤالات زیر مشخص نمایید. (الف) عبارت «منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند.» به کدام ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق اشاره دارد؟ (۱) تیزبین (۲) ریسک‌پذیر (۳) نوآور (۴) سازمان‌دهنده (ب) کدام یک از موارد زیر جزء کسب و کار شخصی محسوب می‌شود؟ (۱) بنگاه‌های معاملات ملکی (۲) راننده اسنپ (۳) حسابدار شرکت (۴) صنعتگران کلان (ج) کدام یک از موارد زیر جزء شاخص‌های توسعه انسانی نمی‌باشد؟ (۱) افزایش سن بازنشستگی (۲) میزان امید به زندگی (۳) کاهش گازهای گلخانه‌ای (۴) شاخص‌های فقر (د) افزایش ظرفیت‌های تولید باعث می‌شود منحنی مرز امکانات تولید: (۱) به سمت پایین و چپ منتقل شود. (۲) به سمت بالا و راست منتقل شود. (۳) ثابت بماند. (۴) روی منحنی جابه‌جا شود.	۲			۱												
۳	با توجه به شکل روبه‌رو: (الف) مقدار و قیمت تعادلی را مشخص کنید. (ب) در کدام قیمت‌ها مازاد عرضه و مازاد تقاضا وجود دارد؟ 	۳			۱												
۴	دو مورد از اهداف دولت در اخذ مالیات را بنویسید.	۴			۰/۵												
۵	با توجه به جدول مقابل به سؤالات زیر پاسخ دهید. (الف) کدام کشور در تولید گندم مزیت مطلق دارد؟ (ب) کدام کشور در تولید خودرو مزیت مطلق دارد؟ (ج) کشور عربستان در تولید کدام کالا مزیت نسبی دارد؟ <table><tr><td>نام کشور</td><td>خودرو</td><td>گندم</td></tr><tr><td>ایران</td><td>۱۰۰ واحد</td><td>۲۰۰ واحد</td></tr><tr><td>عربستان</td><td>۸۰ واحد</td><td>۱۰۰ واحد</td></tr><tr><td>آلمان</td><td>۴۰۰ واحد</td><td>۱۵۰ واحد</td></tr></table>	نام کشور	خودرو	گندم	ایران	۱۰۰ واحد	۲۰۰ واحد	عربستان	۸۰ واحد	۱۰۰ واحد	آلمان	۴۰۰ واحد	۱۵۰ واحد	۵			۰/۷۵
نام کشور	خودرو	گندم															
ایران	۱۰۰ واحد	۲۰۰ واحد															
عربستان	۸۰ واحد	۱۰۰ واحد															
آلمان	۴۰۰ واحد	۱۵۰ واحد															
۶	فقر مطلق را با توجه به معیار بانک جهانی بیان کنید.	۶			۰/۵												
۷	با توجه به اطلاعات جدول زیر، نرخ بیکاری را حساب کنید. (نوشتن فرمول الزامی است). <table><tr><td>جمعیت کل</td><td>جمعیت زیر ۱۵ سال</td><td>جمعیت غیرفعال</td><td>جمعیت شاغل</td></tr><tr><td>۸۵,۰۰۰</td><td>۲۵,۰۰۰</td><td>۲۰,۰۰۰</td><td>۳۶,۰۰۰</td></tr></table>	جمعیت کل	جمعیت زیر ۱۵ سال	جمعیت غیرفعال	جمعیت شاغل	۸۵,۰۰۰	۲۵,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	۳۶,۰۰۰	۷			۱/۲۵				
جمعیت کل	جمعیت زیر ۱۵ سال	جمعیت غیرفعال	جمعیت شاغل														
۸۵,۰۰۰	۲۵,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	۳۶,۰۰۰														
۸	علل به وجود آمدن تورم در جامعه را بیان نمایید.	۸			۱												
۹	با توجه به اطلاعات جدول زیر، موارد خواسته‌شده را محاسبه نمایید. (الف) حجم پول (ب) شبه پول (ج) نقدینگی <table><tr><td>چک پول</td><td>۱۰۰۰ واحد</td></tr><tr><td>سپرده‌های دیداری</td><td>۷۰۰ واحد</td></tr><tr><td>اسکناس و مسکوکات</td><td>۳۰۰ واحد</td></tr><tr><td>حساب‌های پس‌انداز بلندمدت</td><td>۵۰۰ واحد</td></tr><tr><td>حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت</td><td>۱۰۰ واحد</td></tr></table>	چک پول	۱۰۰۰ واحد	سپرده‌های دیداری	۷۰۰ واحد	اسکناس و مسکوکات	۳۰۰ واحد	حساب‌های پس‌انداز بلندمدت	۵۰۰ واحد	حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت	۱۰۰ واحد	۹			۰/۷۵		
چک پول	۱۰۰۰ واحد																
سپرده‌های دیداری	۷۰۰ واحد																
اسکناس و مسکوکات	۳۰۰ واحد																
حساب‌های پس‌انداز بلندمدت	۵۰۰ واحد																
حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت	۱۰۰ واحد																

آزمون ۹	اقتصاد	رشته: ادبیات و علوم انسانی	تاریخ آزمون: خرداد ۱۴۰۳
	نوبت دوم	پایه دهم	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه

۰/۷۵

۱۰

اگر شاخص قیمت مصرف کننده در سال ۱۳۸۴ برابر با ۱۵۰ واحد و شاخص قیمت مصرف کننده در سال ۱۳۸۵ برابر با ۱۸۰ واحد باشد، نرخ تورم را در سال ۱۳۸۵ محاسبه نمایید. (نوشتن فرمول الزامی است).

۰/۵

۱۱

انواع سیاست های پولی را نام ببرید.

۱

۱۲

منظور از استقلال اقتصادی چیست؟

۱

۱۳

کلیدواژه های تعریف تولید ناخالص داخلی را نام ببرید. (ذکر ۴ مورد کافی است).

۱

۱۴

با توجه به جدول توزیع درآمد زیر:

الف) سهم دهک سوم و پنجم چه قدر است؟ (تفاوت سهم دهک دوم و پنجم ۶ درصد است).

ب) اگر درآمد ملی کشور برابر با ۱۰ هزار ریال باشد، سهم دهک هفتم از درآمد ملی را تعیین نمایید.

سهم دهک اول	۲ درصد
سهم دهک دوم	۴ درصد
سهم دهک سوم	؟
سهم دهک چهارم	۸ درصد
سهم دهک پنجم	؟
سهم دهک ششم	۱۱ درصد
سهم دهک هفتم	۱۲ درصد
سهم دهک هشتم	۱۴ درصد
سهم دهک نهم	۱۵ درصد
سهم دهک دهم	۱۷ درصد
جمع	۱۰۰

۱

۱۵

کدام یک از موارد زیر نشان دهنده رشد اقتصادی و کدام یک نشان دهنده پیشرفت اقتصادی یک کشور می باشد؟

الف) بهبود خطوط راه آهن

ب) افزایش کیفیت آب آشامیدنی

ج) افزایش سطح امنیت ملی

د) افزایش درآمد ملی

۱

۱۶

ملاک تعیین سال مالی در خمس چیست و به چه کسانی تعلق می گیرد؟

۰/۵

۱۷

دو مورد از مزایای خرید مقایسه ای را بیان نمایید.

۱

۱۸

مصرف مسئولانه را توضیح داده و مثال بزنید.

۱

۱۹

قیمت اولیه و ثانویه سهام را توضیح دهید.

۱

۲۰

دو مورد از تفاوت های حساب های سرمایه گذاری کوتاه مدت و بلند مدت را بنویسید.

۱

۲۱

خرید طلا چه مشکلی برای اقتصاد کشور ایجاد می کند؟

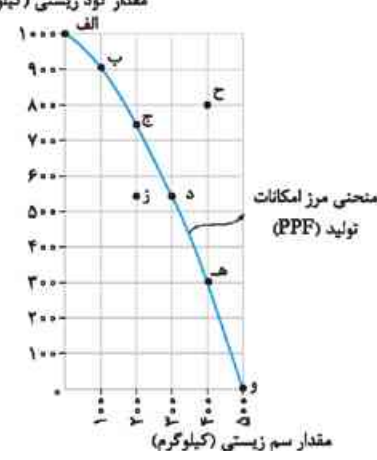
۰/۷۵

۲۲

نوع منابع تولید را در گزاره های زیر مشخص نمایید.

منابع تولید	گزاره	
.....	ابزارآلات کشاورزی	الف
.....	علم و مهارت کشاورز	ب
.....	خاک حاصلخیز	ج

	تاریخ آزمون: خرداد ۱۴۰۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی	اقتصاد	۹ آزمون
	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	پایه دهم	نوبت دوم	

۰/۷۵	الف) منحنی مرز امکانات تولید را تعریف نمایید. ب) طبق شکل مقابل، نقاط غیر قابل دسترس و ناکارا را مشخص نمایید. مقدار کود زیستی (کیلوگرم) مقدار سم زیستی (کیلوگرم)	۲۳
۲۰	جمع نمرات موفق باشید	

ردیف	نمره																													
۱	۱	صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را مشخص کنید. (الف) محدودیت منابع، مفهوم هزینه فرصت را به همراه دارد. (ب) در کسب و کار شخصی، مالکیت کامل سود وجود دارد. (ج) وقتی یک اقتصاد منابع غیرفعال دارد، هیچ احتیاجی به انتقال منابع از تولید یک کالا به تولید کالای دیگر نیست. (د) زمانی که هزینه‌های دولت از درآمد بیشتر شود، با «مازاد بودجه» مواجه می‌شویم.																												
۲	۱	گزینه صحیح را در سؤالات زیر مشخص کنید. (الف) هر چه نسبت دهک دهم به دهک اول بیشتر باشد: (۱) توزیع درآمد عادلانه است (۲) توزیع درآمد ناعادلانه است (۳) جمعیت کشور بیشتر است (۴) جمعیت کشور کم‌تر است (ب) کدام یک از موارد زیر در اساس نامه یک شرکت ذکر نمی‌شود؟ (۱) نحوه تقسیم سود و زیان شرکت (۲) میزان حقوق و مسئولیت‌های سهام‌داران (۳) نحوه منحل شدن شرکت (۴) تعداد سهام‌داران (ج) «وقتی خوش‌بینی زیادی درباره درآمد آینده داریم و پس‌انداز کم‌تری برای نیازهای آتی می‌کنیم» این عبارت مثالی برای کدام اشتباه رایج در تصمیم‌گیری می‌تواند باشد؟ (۱) خودرأی بودن (۲) بی‌صبوری زیاد (۳) چسبیدن به وضعیت فعلی (۴) توجه به هزینه‌های هدررفته (د) زمان لازم برای رسیدن به اهداف بلندمدت چه قدر است؟ (۱) ۲ ماه تا ۳ سال (۲) ۳ ماه تا ۳ سال (۳) ۲ سال یا بیشتر (۴) ۳ سال یا بیشتر																												
۳	۱	با توجه به جدول مقابل به سؤالات پاسخ دهید. (الف) مقدار و قیمت تعادلی کدام است؟ (ب) در کدام ردیف‌های جدول کمبود عرضه و کمبود تقاضا داریم؟ <table><tr><th>ردیف</th><th>قیمت (تومان)</th><th>مقدار تقاضا (کیلو)</th><th>مقدار عرضه (کیلو)</th></tr><tr><td>۱</td><td>۱۰۰</td><td>۱۲۰۰</td><td>۰</td></tr><tr><td>۲</td><td>۱۵۰</td><td>۱۰۰۰</td><td>۶۰۰</td></tr><tr><td>۳</td><td>۱۸۰</td><td>۸۵۰</td><td>۷۰۰</td></tr><tr><td>۴</td><td>۲۲۰</td><td>۸۰۰</td><td>۸۰۰</td></tr><tr><td>۵</td><td>۳۰۰</td><td>۷۳۰</td><td>۹۳۰</td></tr><tr><td>۶</td><td>۴۱۰</td><td>۶۰۰</td><td>۱۶۰۰</td></tr></table>	ردیف	قیمت (تومان)	مقدار تقاضا (کیلو)	مقدار عرضه (کیلو)	۱	۱۰۰	۱۲۰۰	۰	۲	۱۵۰	۱۰۰۰	۶۰۰	۳	۱۸۰	۸۵۰	۷۰۰	۴	۲۲۰	۸۰۰	۸۰۰	۵	۳۰۰	۷۳۰	۹۳۰	۶	۴۱۰	۶۰۰	۱۶۰۰
ردیف	قیمت (تومان)	مقدار تقاضا (کیلو)	مقدار عرضه (کیلو)																											
۱	۱۰۰	۱۲۰۰	۰																											
۲	۱۵۰	۱۰۰۰	۶۰۰																											
۳	۱۸۰	۸۵۰	۷۰۰																											
۴	۲۲۰	۸۰۰	۸۰۰																											
۵	۳۰۰	۷۳۰	۹۳۰																											
۶	۴۱۰	۶۰۰	۱۶۰۰																											
۴	۰/۵	هر یک از مثال‌های زیر به کدام یک از اهداف دولت برای اخذ مالیات اشاره دارد؟ (الف) افزایش مالیات بر مصرف کیسه‌های پلاستیکی (ب) احداث مدارس و کتابخانه‌های جدید در روستاها																												
۵	۱	با توجه به جدول به سؤالات زیر پاسخ دهید. «در سه کشور فرضی A، B و C فقط برنج و گندم با عوامل و هزینه‌های یکسان تولید می‌شوند.» با توجه به اصول اقتصادی بهتر است که: (الف) کشور A، و کشور C، را باید در کشور خود تولید کنند. (ب) کشور هر دو محصول برنج و گندم را در کشور خود تولید کند. (ج) کشور C، باید برنج را از کشور تهیه کند. <table><tr><th>کشور</th><th>میزان تولید برنج (تن)</th><th>میزان تولید گندم (تن)</th></tr><tr><td>A</td><td>۳۵,۰۰۰</td><td>۴۵۰۰</td></tr><tr><td>B</td><td>۴۰,۰۰۰</td><td>۸۰,۰۰۰</td></tr><tr><td>C</td><td>۳۰,۰۰۰</td><td>۸۰۰,۰۰۰</td></tr></table>	کشور	میزان تولید برنج (تن)	میزان تولید گندم (تن)	A	۳۵,۰۰۰	۴۵۰۰	B	۴۰,۰۰۰	۸۰,۰۰۰	C	۳۰,۰۰۰	۸۰۰,۰۰۰																
کشور	میزان تولید برنج (تن)	میزان تولید گندم (تن)																												
A	۳۵,۰۰۰	۴۵۰۰																												
B	۴۰,۰۰۰	۸۰,۰۰۰																												
C	۳۰,۰۰۰	۸۰۰,۰۰۰																												
۶	۰/۵	هر یک از موارد زیر به کدام یک از انواع بیکاری اشاره دارد؟ (الف) کشور آلمان به نیروی متخصص در بخش‌های مختلف بیمارستان نیاز دارد، اما بیشتر کادر پزشکی آن‌ها را پرستاران تشکیل داده‌اند. (ب) در فصل سرد زمستان معمولاً تقاضای کار برای کارگران ساختمانی کم می‌شود.																												
۷	۱	جدول داده‌شده مربوط به یک کشور فرضی است. با توجه به آن: (الف) میزان «جمعیت بیکار» چه مقدار است؟ (ب) نرخ بیکاری در این جامعه چند درصد است؟ <table><tr><th>جمعیت کل (نفر)</th><th>جمعیت زیر ۱۵ سال (نفر)</th><th>جمعیت غیرفعال (نفر)</th><th>جمعیت شاغل (نفر)</th></tr><tr><td>۵,۰۰۰,۰۰۰</td><td>۵۰۰,۰۰۰</td><td>۱,۵۰۰,۰۰۰</td><td>۲,۵۰۰,۰۰۰</td></tr></table>	جمعیت کل (نفر)	جمعیت زیر ۱۵ سال (نفر)	جمعیت غیرفعال (نفر)	جمعیت شاغل (نفر)	۵,۰۰۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۱,۵۰۰,۰۰۰	۲,۵۰۰,۰۰۰																				
جمعیت کل (نفر)	جمعیت زیر ۱۵ سال (نفر)	جمعیت غیرفعال (نفر)	جمعیت شاغل (نفر)																											
۵,۰۰۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۱,۵۰۰,۰۰۰	۲,۵۰۰,۰۰۰																											
۸	۱	تورم چگونه اندازه‌گیری می‌شود؟ توضیح دهید.																												

پاسخنامه تشریحی

آزمون شماره ۱ (نوبت اول)

۱- یادگیرنده بودن (۰/۵)

۲- پولی که برای تولید صرف می‌شود، «هزینه‌های تولید» می‌نامند. این هزینه‌ها در واقع همان پول‌هایی‌اند که برای خرید یا اجاره عوامل تولید به صاحبان آن‌ها می‌پردازید. (۰/۵)
مانند زمین برای فعالیت کشاورزی و پرداخت اجاره به صاحب زمین، به کار گرفتن نیروی انسانی و پرداخت مزد یا حقوق به کارگران و یا پرداخت قیمت یا اجاره ابزار تولید و سرمایه فیزیکی به صاحبان آن. (۰/۵)

۳- قانونی (۰/۲۵) - غیرسودآور (۰/۲۵) - غیرتجاری (۰/۲۵)

۴-

مزایای کسب و کار شخصی	معایب کسب و کار شخصی
راهاندازی آسان و هزینه‌های نسبتاً اندک	بار سنگین مسئولیت (همه‌چیز به شما برمی‌گردد، حتی در ناخوشی و سفر)
آزادی عمل و سهولت در تصمیم‌گیری (تصمیم‌گیری در مورد بازاریابی، تغییر شرایط بازار و ...)	مشکل تأمین مالی (پس‌انداز شخصی و قرض از دوستان و خانواده)
مالکیت کامل سود	مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی
منافع مالیاتی (فقط یک بار مالیات بر درآمد می‌دهید).	

(ذکر دو مورد از هر کدام کافی است؛ هر مورد (۰/۲۵))

۵- پاسخ به این پرسش که «مالک محصول یا کالای نهایی که به مشتری عرضه می‌شود، کیست؟ یک نفر یا چند نفر هستند و چگونه درآمد یا سود باید تقسیم شود؟» (۱)
و بیانگر مفهوم سازمان تولید است.

۶- کمیابی در امکانات و منابع (۰/۲۵)

۷- الف) ۲ ب) ۳ (هر مورد (۰/۲۵))

۸- شناسایی منابع کمیاب - محاسبه هزینه فرصت هر انتخاب - ترسیم قید بودجه - فراموشی هزینه‌های هدررفته - مقایسه بین هزینه‌ها و منافع (هر مورد (۰/۲۵))

۹- الف) چسبیدن به وضعیت فعلی (۰/۵) ب) توجه به هزینه‌های هدررفته (۰/۵)

۱۰- نقاط خارج از مرز نقاط غیر قابل دستیابی هستند که کشور منابع کافی برای تولید در آن نقطه را ندارد و فقط می‌تواند آرزوی دستیابی به آن را داشته باشد. (۰/۵)

۱۱-

نقطه (الف) $\left. \begin{matrix} 300 \text{ واحد کالای A} \\ 800 \text{ واحد کالای B} \end{matrix} \right\}$ حرکت به $\leftarrow$ نقطه (ب) $\left. \begin{matrix} 600 \text{ واحد کالای A} \\ 400 \text{ واحد کالای B} \end{matrix} \right\}$

پس هزینه فرصت تولید ۳۰۰ واحد بیشتر از کالای A، از دست دادن ۴۰۰ واحد از کالای B خواهد بود که باید از تولید آن صرف نظر شود. (۱)

۱۲- غلط (۰/۲۵)؛ در بازار کالاها و خدمات خانوارها خریدار و بنگاه‌ها فروشنده‌اند.

۱۳- الف) کاهش - معکوس (۰/۵) ب) مثبت (۰/۲۵)

۱۴- الف) بازار عوامل تولید ب) درآمد خانوار

ج) کالا و خدمات (هر مورد (۰/۵))

۱۵- به کالاهایی که با هم مصرف می‌شوند، کالاهای مکمل گفته می‌شود افزایش قیمت یکی از کالاها باعث کاهش در میزان تقاضا برای کالاهای دیگر می‌شود. مانند استفاده قند و چای، بنزین و ماشین. (۰/۷۵)

۱۶- الف) قیمت تعادلی = ۲۰۰۰ (۰/۲۵) مقدار تعادلی = ۱۶ (۰/۲۵)

ب) ردیف‌های ۱، ۲ و ۳ (۰/۵)

۱- در ردیف‌های بالای قیمت تعادلی که قیمت‌ها از قیمت تعادلی کم‌تر است، با مازاد تقاضا روبه‌رو هستیم.

۲- در ردیف‌های پایین قیمت تعادلی که قیمت‌ها از قیمت تعادلی بیشتر است، با مازاد عرضه روبه‌رو هستیم.

۱۷- الف) غلط (۰/۲۵)؛ مهم‌ترین نوع مالیات، مالیات بر درآمد اشخاص است.

ب) صحیح (۰/۲۵)

۱۸- تفاوت این دو نوع مالیات در این است که در مالیات مستقیم مبلغی به عنوان مالیات از درآمد و دارایی افراد دریافت می‌شود ولی در مالیات غیرمستقیم، مالیات به صورت بخشی از قیمت کالا از مشتری گرفته می‌شود. (۱)

۱۹- ۱) شرکت‌های دارویی و غذایی نمی‌توانند پیش از انجام برخی آزمایش‌ها و اخذ گواهی معتبر محصولات خود را به بازار عرضه کنند. ۲) افراد بدون دارابودن صلاحیت‌های لازم نمی‌توانند به مشاغل مختلف وارد شوند. ۳) سازمان استاندارد وظیفه دارد کیفیت یا عدم کیفیت محصولات را تأیید کند. (هر مورد (۰/۵))

۲۰- الف) غیرمستقیم (۰/۲۵) ب) مستقیم (۰/۲۵)

۲۱- گزینه «۱» (۰/۲۵)

۲۲- ۱) راه‌های تأمین کالاهای وارداتی یا بازارهای فروش کالاهای صادراتی خود را گوناگون کند. ۲) از وضعیت تک‌محصولی فاصله بگیرد. ۳) با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی امکان تأمین برخی نیازهای مهم و اساسی را در داخل کشور فراهم کند. ۴) به علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان توجه بیشتری داشته باشد. (هر مورد (۰/۵))

۲۳- برای حمایت از صنایع داخلی خود و کاهش وابستگی به کشورهای دیگر (۰/۵)

۲۴- برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورها علیه یکدیگر (۰/۲۵) و حفظ روابط تجاری بین کشورهای منعقدکننده (۰/۲۵) - ۲۳ کشور (۰/۲۵)

آزمون شماره ۲ (نوبت اول)

۱- صحیح (۰/۲۵)

۲- گزینه «۴» (۰/۲۵)

تنها هزینه‌هایی جزء هزینه‌های تولید محسوب می‌شود که منجر به تولید کالای نهایی شود.

۳- الف) ۲ ب) ۳ ج) ۴ د) ۱ (هر مورد (۰/۲۵))

۴- الف) غلط (۰/۲۵)؛ کسب و کارهای خویش‌فرمایی جزء کسب و کارهای شخصی است.

ب) صحیح (۰/۲۵)

۵-

(۰/۵) $\Rightarrow \frac{1500}{30000} \times 100 = 5\%$ $\Rightarrow \frac{1500}{30000} \times 100 = 5\%$ $\Rightarrow \frac{1500}{30000} \times 100 = 5\%$
تعداد سهم سهام‌دار = میزان مالکیت سهام‌دار
کل سهام شرکت

هر کس با خرید سهام شرکت به سهام‌دار آن تبدیل می‌شود و به اندازه سهمش مالکیت نسبی آن را دارد و در منافع و مسئولیت‌ها به همان اندازه سهم است. (۱)

۶- قانون با یک شرکت مشابه با یک فرد و یا انسان رفتار می‌کند. (۰/۵)

۷- کسب و کاری است که هویت قانونی دارد و دارای حقوق و تعهدات خاصی است. (۰/۵)

۸- الف) صحیح (۰/۲۵) ب) صحیح (۰/۲۵)

۹- الف) هزینه فرصت یک انتخاب، ارزش بهترین گزینه بعدی است که آن را هنگام انتخاب از دست داده‌ایم. (۳۰۰۰ تومان هزینه کیک) (۰/۲۵)

درس نامه توپ برای شب امتحان

به پول‌هایی که کارآفرینان برای خرید یا اجاره عوامل تولید به صاحبان آن‌ها می‌پردازند، **هزینه‌های تولید** می‌گویند.

- هزینه‌های تولید**
- (۱) **خرید یا اجاره محل کار (زمین)** ← به عنوان کارگاه، مغازه یا دفتر کار که می‌توان محلی را خرید یا اجاره کرد.
 - (۲) **سرمایه‌های فیزیکی** ← شامل خرید یا اجاره ابزارها و ماشین‌آلات مورد نظر برای تولید (مثل تراکتور)
 - (۳) **خرید مواد اولیه لازم**
 - (۴) **استخدام نیروی انسانی** ← مزد یا حقوقی که به کارگران یا کارمندان می‌پردازند.

فرمول	تعریف	
درآمد	با فروش محصولات می‌توان درآمد کسب کرد.	تعداد کل محصولات (فروخته شده) × قیمت
سود	میزان درآمد بیشتر از هزینه‌های تولید باشد درآمد > هزینه‌ها - درآمد	
زیان	میزان هزینه‌های تولید بیشتر از درآمد باشد درآمد < هزینه‌ها - درآمد	

نکات حل مسئله سود یا زیان

- در مسائلی که در این خصوص مطرح می‌شود باید حواستان به چند نکته باشد:
- اگر در مسئله به مقدار فروخته شده اشاره‌ای نشده بود، اصل بر این است که همان مقدار که تولید شده است، به فروش رفته است.
 - حواستان به محاسبه هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم باشد. اگر در صورت سؤال از شما «سود واقعی» را خواستند باید علاوه بر هزینه‌های تولید مستقیم، هزینه‌های تولید غیرمستقیم (یا همان هزینه فرصت) را نیز از درآمد کسر کنید.
 - حسابی حواستان به یکسان‌سازی واحدهای ارائه شده باشد تا دچار خطای محاسباتی نشوید. گاهی اوقات ممکن است برخی از هزینه‌ها را به ریال بدهند و برخی را به تومان یا برعکس.
 - اگر صورت سؤال، عملکرد سالیانه بنگاه را خواسته باشد، هزینه‌ها، درآمد، سود یا زیان **سالیانه** حساب می‌شود؛ پس اگر هر مورد از این موارد را ماهیانه ارائه داده بودند باید ضرب در ۱۲ (ماه) کنیم تا به سالیانه تبدیل شوند.

- روش‌های دوری از وضعیت زیان**
- افزایش درآمد: (۱) فراهم کردن بازار مناسب برای محصولات (۲) فروش محصولات با قیمت مناسب
 - کاهش هزینه‌ها: از طریق صرفه‌جویی و افزایش بهره‌وری مثل: (۱) پرهیز از استخدام نیروی کار غیرلازم (۲) صرفه‌جویی در مصرف مواد اولیه و انرژی (۳) جلوگیری از ریخت‌وپاش‌ها

مسئولیت اخلاقی و کسب درآمد حلال

انسان‌ها در زندگی خود روابط گوناگونی دارند. این روابط مختلف باعث می‌شود که افراد نسبت به دیگران و رفتارهای خود مسئولیت پیدا کنند. یکی از این مسئولیت‌ها، مسئولیت اخلاقی است که در کسب و کار نیز وجود دارد. افرادی که از مسئولیت‌های خود در کسب و کار شانه خالی می‌کنند، در واقع حقوق دیگران را پایمال می‌کنند. از آن‌جا که معمولاً دست این افراد در روستاها و محله‌های کوچک زود رو می‌شود، آن‌ها ترجیح می‌دهند به **شهرهای بزرگ** کوچ کنند تا آسان‌تر به فعالیت‌های خود بپردازند.

درس ۱: کسب و کار و کارآفرینی

روزانه هزاران کسب و کار جدید در دنیا به وجود می‌آید و بسیاری از کسب و کارها از بین می‌رود. در ایران نیز سالانه بیش از صد هزار شرکت به ثبت می‌رسد. این شرکت‌ها، مؤسسه‌ها یا کارآفرینانی دارند که با دو هدف به تولید محصولات (کالا و خدمات) می‌پردازند: ۱) رفع نیازها و خواسته‌های مردم ۲) کسب سود

کارآفرینان با **کار و تلاش خود** از کسب و کارها مراقبت می‌کنند که البته این کار چندان آسان نیست.

بسیاری از کسب و کارهای نوپا عمر کوتاهی دارند، به‌طوری‌که تنها نیمی از آن‌ها می‌توانند از **شش‌سالگی** عبور کنند.

احتمال موفقیت کارآفرینان

موفقیت کارآفرینان تضمینی نیست و با این‌که احتمال از بین رفتن و شکست آن وجود دارد، اما احتمال موفقیت و سودآوری آن هم کم نیست. **و این** انگیزه لازم برای شروع فعالیت اقتصادی و پذیرش خطرات آن توسط کارآفرینان را همواره زنده نگه می‌دارد.

نکته: یک کارآفرین موفق ضرورتاً از ابتدا کارآفرین نبوده اما ۱) حرکت با چشم باز ۲) شناخت ظرفیت‌های خود ۳) شناخت اتفاقات اطراف خود، او را به درجه‌های بالایی از موفقیت می‌رساند.

نقش کارآفرینان: کارآفرین کسی است که با **نوآوری و خطرپذیری**، محصولات جدیدی تولید و عرضه می‌کند یا راه‌های جدیدی برای تولید کشف می‌کند.

تنها عده خاصی از افراد می‌توانند یک کسب و کار جدید راه‌اندازی کنند و باید:

- مهارت‌های ابتکار عمل داشته باشد:** این خصوصیت به او کمک می‌کند تا بتواند با جمع کردن عوامل مختلف در کنار هم، کالا یا خدمتی را تولید کند.
- آگاهی و دانش زیادی داشته باشد:** این آگاهی و دانش به او برای اتخاذ تصمیمات مناسب درباره موقعیت شرکت، پیشنهاد محصول، قیمت‌گذاری، تبلیغات و استخدام نیروی کار جدید کمک می‌کند.
- توانایی مالی مناسبی داشته باشد:** او باید توانایی مالی لازم را برای راه‌اندازی کسب و کارش داشته باشد و بداند که در ابتدای کار احتمال شکست و یا موفقیت کم‌تر وجود خواهد داشت.

ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق

تیزبین: فرصت‌های کسب و کار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند.

نوآور: ایده‌ها را به محصولات جدید، فرایندها و یا کسب و کارهای جدید تبدیل می‌کنند.

ریسک‌پذیر: پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر، به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند.

خوش‌بین: کارآفرینان واقع‌بین هستند، اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی می‌باشند.

پراگندگی: نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.

یادگیرنده: از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند.

سازمان‌دهنده: منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند.

توجه: بچه‌ها حواستون باشه از هر ویژگی کلمات برجسته شده رو به عنوان کلیدواژه حفظ کنید تا ویژگی‌ها رو با هم اشتباه نکنید.

هزینه‌های تولید، درآمد و سود

هر فعال اقتصادی از جمله یک کارآفرین موفق برای انتخاب **صحیح و درست** باید هزینه‌ها و درآمدهایش را محاسبه کند.

- برای تشکیل یک شرکت ممکن است به وکیل نیاز داشته باشید تا برخی از اسناد مورد نیاز، که اساسنامه شرکت مهم‌ترین آن‌ها است را برای شما تهیه و یا تکمیل کند.

موارد قابل ذکر در اساسنامه شرکت‌ها:

- نوع کسب و کار شرکت
- چگونگی تقسیم و فروش سهام
- چگونگی تقسیم سود و زیان
- نحوه انحلال (منحل شدن) شرکت
- میزان سهام
- چگونگی تأمین سرمایه اولیه
- حقوق و مسئولیت سهام‌داران

نحوه محاسبه سهم افراد در مالکیت شرکت‌ها

در برخی مسائل از شما پرسیده می‌شود فردی که مثلاً ۲۰۰۰ سهم از ۲۰,۰۰۰ سهم یک شرکت را خریداری کرده است، مالک چند درصد از سهام شرکت است. در خصوص این مسائل باید از این فرمول استفاده کرد: $100 \times \frac{\text{تعداد سهم سرمایه‌گذار}}{\text{تعداد کل سهام شرکت}}$

در مثال بیان شده، درصد سهم فرد از مالکیت شرکت به این صورت محاسبه می‌شود: $10\% = 100 \times \frac{2000}{20000}$

گردهمایی تعدادی تولیدکننده برای بهره‌مندی از مزایای فعالیت‌های اقتصادی در **مقیاس بزرگ** و بیشینه کردن منفعت از طریق اقدامات جمعی هدف: تشکیل شرکت تعاونی: تأمین نیازمندی‌های اعضا و بهبود وضعیت اقتصادی آن‌ها

نحوه اداره: هر فرد یک رأی دارد، صرف نظر از میزان سهام و دارایی توزیع سود احتمالی به نسبت سرمایه هر عضو

۳- تعاونی

مراحل راه‌اندازی تعاونی کم‌وبیش شبیه شرکت‌ها می‌باشد، اما نحوه اداره آن‌ها متفاوت است براساس هر نفر، یک رأی

نهادی قانونی جهت انجام مأموریتی غیرسودآور و غیرتجاری زمینه‌های فعالیت: انسانی و اجتماعی مانند امور خیریه، آموزش، توسعه علمی و دینی و ...

محدوده عمل: محلی، ملی و حتی جهانی

۴- مؤسسات غیرانتفاعی و خیریه

مزایا و معایب انواع کسب و کار از منظر سازمان تولید		
انواع کسب و کار	مزایا	معایب
شخصی	- راه‌اندازی آسان و هزینه‌های نسبتاً اندک - مالکیت کامل سود - منافع مالیاتی	- مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی - مشکل تأمین مالی - بار سنگین مسئولیت
شرکت	- تخصص‌گرایی بیشتر - امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی - امکان رقابت بالاتر	- هزینه‌های راه‌اندازی بالاتر - تأخیر در تصمیم‌گیری - قوانین پیچیده‌تر و گزارش‌دهی بیشتر

درس ۳: اصول انتخاب درست

اقتصاد مسئله انتخاب

مسئله «انتخاب»، آن قدر مهم است که بسیاری از اقتصاددانان، علم اقتصاد را علم انتخاب می‌دانند. در واقع ما به کمک اقتصاد یاد می‌گیریم که در شرایط کمیابی منابع، چگونه بهترین انتخاب را انجام دهیم تا از منافع بیشتری برخوردار شویم.

یکی از موضوعات مهم در تصمیم‌گیری درست، در نظر گرفتن هزینه‌ها و منافع هر انتخاب است.

قبل از هر تصمیمی در خصوص انتخاب نوع کسب و کار، باید اصولی را رعایت کنیم که این اصول عبارتند از:

قانون اول: منابع خود را شناسایی کنید و بدانید که آن‌ها کمیاب‌اند.

قانون دوم: هزینه فرصت هر انتخاب را محاسبه کنید.

برخی از ویژگی صاحبان درآمد حرام:

- ۱ از آب کره می‌گیرند و از رانته‌ها و موقعیت‌هایی که با فریب به دست می‌آورند، سوء استفاده می‌کنند.
 - ۲ به دنبال ارزان خریدن و گران فروختن هستند.
 - ۳ خرید و فروش یا قاچاق برخی از کالاها در انحصار آن‌هاست.
 - ۴ با انواع شگردها، رقبای خود را از پای درمی‌آورند.
- برخی از مصادیق کسب و کارهای حرام:
- ۱ احتکار کالاها یا مورد نیاز مردم در مواقع ضروری و گران فروختن آن
 - ۲ تولید و انتشار کتاب‌ها یا فیلم‌های مبتذل و غیراخلاقی
 - ۳ رشوه‌دادن و رشوه‌گرفتن
 - ۴ رباخواری

ظلم به هم‌نوعان خود
محروم‌ماندن از مزایای کسب درآمد حلال
باعث سقوط اقتصاد خود فرد و جامعه

پیامد کسب و کارهای حرام

درس ۲: انتخاب نوع کسب و کار

سازمان تولید

سازمان تولید مشخص‌کننده نوع هر کسب و کار است و برای این‌که به مفهوم سازمان تولید برسیم، کافی است به سؤالات زیر پاسخ دهیم:

- ۱ مالک محصول یا کالای (نهایی) که به مشتری عرضه می‌شود، کیست؟
- ۲ چند نفر در تولید آن سهیم‌اند؟ یک یا چند نفر؟
- ۳ درآمد یا سود چگونه باید تقسیم شود؟

انواع کسب و کار

- ۱- شخصی: به یک شخص تعلق دارد. اغلب کسب و کارها در ایران به شکل شخصی‌اند. بیشتر آن‌ها کوچک‌مقیاس‌اند. بیشتر شغل‌های خویش‌فرمایی حتی در زمینه‌های تخصصی به این شکل هستند. مثل: بنگاه‌های معاملات ملکی، کشاورزان، وکیلان، پزشکان، کشاورزان، خرده‌فروشان در همه نوع فعالیتی هستند: کشاورزی، صنعت، خدمات خود شرکت هویت قانونی مجزا از شرکا دارد. حقوق و تعهدات خاصی دارد.
- ۲- شرکت: دارایی هر شرکت به تعدادی سهم تقسیم می‌شود. هر سهام‌دار متناسب با سهم خود در سود و زیان شریک است. هر سهام‌دار متناسب با سهم خود در شرکت، مالکیت نسبی دارد.

منظور از این‌که شرکت هویت قانونی دارد، چیست؟
یعنی قانون با یک شرکت مشابه با یک فرد (انسان واقعی) رفتار می‌کند.

سهام چیست؟

سهام یک سند مالکیت است و نشان می‌دهد که دارنده آن، بخشی از مالکیت شرکت را در اختیار دارد و در سود و زیان آن شریک است. مثلاً اگر دارایی شرکتی به ۱۰۰,۰۰۰ سهم تقسیم شده باشد، سرمایه‌گذاری که ۱۰,۰۰۰ سهم آن را خریداری می‌کند، مالک ۱۰ درصد شرکت است.

- ۱ دارایی داشته باشد.
 - ۲ با شرکت‌های دیگر یا افراد قرارداد ببندد.
 - ۳ علیه شرکت‌ها و یا افراد شکایت کند یا مورد شکایت واقع شود.
- پس شرکت می‌تواند**

ایجاد شرکت

- دولت برای شرکت‌ها قوانینی دارد تا به سرمایه‌گذاران اطمینان بدهد و کمک کند تا فریب نخورند. پذیرش و عمل به این قوانین زمان‌بر و پرهزینه است و به مشاوره‌های حقوقی نیاز دارد.